

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Изпълнителна агенция по околна среда

Изх. № 1856 / 21.06. 2023 г.
гр. София

ДО
Г-Н МИРОСЛАВ КАЛУГЕРОВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
НСЗП – МОСВ

На Ваш № 04-00-1378/09.06.2023 г.

Относно: Заседание на Националния съвет по биологично разнообразие (НСБР), което ще се проведе на 27.06.2023 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАЛУГЕРОВ,

Във връзка с Ваше писмо изх. № 04-00-1378/09.06.2023 г., относно заседание на НСБР за разглеждане на предложения за специфични и подробни цели на опазване на ниво защитена зона за 21 защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, изразяваме следното становище:

1. Прави впечатление несъответствието между посочените в началото на всеки доклад „раздели с важна информация“ – 8 на брой и структурата на текстовете за всяко местообитание или вид. Наблюдава се разлика в структурата както между докладите за отделните зони, така и между различните биологични групи. Считаме, че би следвало **структурата на разделите с информация да се уеднакви** във всички доклади с цели, за по-голяма яснота и сравнимост.
2. В много случаи, информацията относно проведените **теренни проучвания** в рамките на проекта за целите е недостатъчна или не е ясна – **дали са проведени теренни проучвания; в кой период; по каква методика, какво е наблюдавано, например:**
 - за *Lucanus cervus*: в защитена зона BG0000149 Ришки проход, стр.159 – единствената информация в доклада т. б. „Анализ на наличната информация“, е следната “По време на теренните проучвания видът беше установен“. За същия вид, за защитена зона BG0000151 Айтоска планина, в т. б. не се споменава нищо за проведени теренни проучвания по проекта.
 - за *Morimus asper funereus* за защитена зона BG0000151 Айтоска планина, от т. б не се разбира от къде е посочената информация – от други проекти или от теренни проучвания по проекта за целите.
 - за *Elaphe sauromates* в защитена зона BG0000143 Караагач – изобщо липсва точка „Анализ на наличната информация“; в т. 9 се споменава информация от картирането (2011-2012), но не става ясно имало ли е теренни проучвания по проекта за целите.
 - за *Vertigo angustior* в защитена зона BG00001004 Емине Иракли – освен мястото, в което са проведени теренни проучвания, няма никаква друга

информация: „Данни от теренните изследвания през 2022 г. Обхващат теченията на реките в зоната, с наложен буфер 10 м, както и горски ивици около средното и долното течение на река Вая.“

- и т.н.

Следва да се допълни тази информация и да се направят необходимите пояснения за всички аналогични случаи в докладите. Добре е тази информация да се обособи в една конкретна точка, например „Анализ на наличната информация“.

3. Както многократно сме отбелязвали, методиките, които са утвърдени към Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР), е коректно да бъдат цитирани по следния начин: **„Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие, Методика за мониторинг на/съответния вид/видове/“, а не** както в много случаи се цитират, например:

- „Чехларов, Е., Методика за мониторинг на *Lucanus cervus*, *Morimus asper funereus*, *Rosalia alpina*, *Osmoderma barnabita*, *разред Coleoptera*, 14 с.“ - за защитена зона BG0000149 Ришки проход, стр.172, 177, 183, 188...

- „Кошев, Й., Г. Гаврилов, Н. Цветкова, Р. Костова. 2013. Методика за мониторинг на видра (*Lutra lutra*). Проект "Теренни проучвания на разпространение на видове / оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза". Договор № 2597/22.07.2013 г. „Теренни проучвания на разпространение и численост на бозайници (без китоподобни)“, 1-9. Интернет адрес“ - за защитена зона BG0000149 Ришки проход, стр. 362; защитена зона BG0000143 Караагач, стр. 103

- и т.н..

Следва да се направят необходимите корекции. Бележката е относима за всички аналогични случаи.

4. По отношение на цитирането, ни направи впечатление и друга некоректно цитирана информация, за вида *Vormela peregusna* (пъстър пор):

- напр. за защитена зона BG0000149 Ришки проход, стр.363; за защитена зона BG0000143 Караагач, стр. 104 и др.: „Обитава дупки, които рядко копае сам – обикновено разширява такива на лалугери и други гризачи (Зидарова 2021).“

Както е видно от цитираната литература (стр. 371 - защитена зона BG0000149 Ришки проход), „Зидарова, С. 2021.“ всъщност е друг доклад за специфични цели (на защитена зона BG0000241 Сребърна), като нито този доклад е източникът на информация за този аспект от биологията на вида, нито пък Зидарова, С. е автор на въпросния цитат.

Следва да се направят необходимите корекции. Бележката е относима за всички аналогични случаи.

5. По отношение на видовете *Alosa immaculata* (на стр. 239, т. 6) и *Alosa tanaica* (стр. 249, т. 6) в защитена зона BG00001004 Емине Иракли фигурира следният текст: „Понастоящем е възложена задача от ИАОС, включваща мониторинг на вида в черноморската ни акваторията...“; в целите за вида *Alosa immaculata* на стр. 241, т. 9 е посочено: „Междинна цел: ревизия на целите по параметъра в края на 2023 след провеждане на мониторинг на вида (по действащ понастоящем договор за проучване, възложен от ИАОС)“. **Обръщаме внимание, че ИАОС не е възлагала и няма такъв договор понастоящем – текста следва да се коригира.** Аналогична бележка правим и за защитени зони BG0000146 Плаж Градина – Златна рибка; BG0000574 Ахелой – Равда – Несебър; BG0001001 Ропотамо.

6. По отношение на **параметрите**, съгласно които се определят целите, считаме, че за един същи вид, те би следвало да са унифицирани, независимо че са за различни защитени зони и се разработват от различни екипи. Например за вида 1083 *Lycopus cervus*, в разглежданите по настоящото задание 21 защитени зони, като параметър за популация е определен „Брой наблюдавани индивиди“, с мерна единица „Брой индивиди и изходни дупки/ха“. Същевременно за други защитени зони (напр. BG0000113 Витоша), за които целите са разработени от друг екип, популационният параметър е „Пространствен обхват на популацията на вида“ с мерна единица „Брой квадратни метра с размер 1x1 km, с доказано присъствие на вида -“. Освен на ниво защитени зони, параметърът следва да е унифициран и на национално и биогеографско ниво, за оценка на ПС, във връзка с докладването по чл. 17 от Директивата за местообитанията. На този проблем сме обръщали внимание и преди, той касае и други видове от Разред Coleoptera. Проблемът е комплициран по няколко причини. От една страна, единицата за мониторинг съгласно методиката към НСМСБР е „Брой индивиди“ (по определен пробен трансект). Същевременно единицата за докладване чл. 17 за периода 2013-2018 г. е „Брой клетки от грид с размер 1x1km“. Същата единица остава и за следващия период на докладване – 2019 – 2024 г. „Брой клетки от грид с размер 1x1km“ реално не е единица за популация, а за разпространение и нейното използване дава ограничена информация за популацията на видовете, присъстващи в дадена защитена зона, биогеографския регион или на национално ниво. От друга страна, за редица видове, отчитането на „брой индивиди“ е изключително трудно. **Считаме, че трябва да има научна дискусия свързана с тези и подобни казуси, с цел приемане на общ подход на национално ниво.**

**С УВАЖЕНИЕ,
РОСАЛИНА ИНДЖИЕВА
И.Д. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

